

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Öppna förskolan Pärlan

2019-2020

Antagen
Mariestad
2019-10-29

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Syfte	4
1.2 Ansvar	4
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.	4
2.1 Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	4
2.2 Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier	13
3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår	13
3.1 Undersökning samt analys	13
3.1.1 Kränkande behandling	14
3.1.2 Sexuella trakasserier	14
3.1.3 Kön	14
3.1.4 Könsoverskridande identitet eller uttryck	14
3.1.5 Etnisk tillhörighet	15
3.1.6 Religion eller annan trosuppfattning	15
3.1.7 Funktionsnedsättning	15
3.1.8 Sexuell läggning	15
3.1.9 Ålder	15
3.1.10 Diskriminering	15
3.2 Metod/kartläggning	16
3.3 Analysera	16
3.4 Planerade åtgärder för läsåret	16
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)	19
4.1 Barns/elevs delaktighet	19
4.2 Medarbetares delaktighet	19
4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet	19
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	20
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever	20
5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev	20
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	22
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling	23
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	23
5.6 När verksamheten diskriminerar barn/elev	24
6. Referenser	25
7. Bilagor	26
7.1 Definitioner	26
7.2 Lagstiftning och styrdokument	28
7.3 Anmälningsskyldighet	29

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska öppna förskolan utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1 Syfte

Öppna förskolan Pärkans plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1 083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns trygghet och deras rättigheter när de vistas på öppna förskolan.

1.2 Ansvar

Barn- och elevhälsochef ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1 Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på öppna förskolan Pärkan	Åtgärd uppfylld Ja/Nej	Resultat/Analys
Pedagog, och andra professioner tillhörande familjecentralen föregår med gott bemötande så att alla känner sig sedda och bekräftade. Vi skapar goda relationer till alla besökare.	Ja	Vårdnadshavare berättar för pedagogen att de blir sedda och känner sig trygga och välkomna på öppna förskolan. Många säger att de känner att de kan vara som de är och det gör att det blir lättare att skapa relationer med varandra.
Pedagog stöttar i att relationerna mellan besökarna skapas.	Ja	Pedagog bjuder in till samtal och andra aktiviteter, för att alla besökarna ska känna sig delaktiga. Ett flertal av vårdnadshavarna har börjat att träffas och umgås privat, speciellt de som har gått på babymassage.

		Vårdnadshavare som kommer för första gången, blir introducerade av pedagogen, för att de ska känna sig välkomna.
Det är viktigt att alla känner sig trygga, att komma till öppna förskolan och att alla kan känna, att de befinner sig i ett sammanhang(KASAM).	Ja	Genom att pedagogen pratar med vårdnadshavarna om deras upplevelser. Pedagogens dagliga upplevelser och reflektioner. Detta har även enkäten visat(se enkät-rutan nedan)
Ha en miljö som ger alla barn samma förutsättningar i leken.	Ja	Miljön är anpassad för att möta ALLA barn. De saker och miljöer som finns på öppna förskolan, upplevs positivt av både pojkar och flickor. Det viktigaste är att inte benämna vissa saker som specifika för flickor eller pojkar.
Böcker på olika språk	Ja	Det finns böcker på flera språk och böckerna finns på de språk som representerar besökarna. Pedagog har många böcker, som kontinuerligt bytts ut. Kan öppna förskolan få tillgång till Polyglutt? Polyglutt är en applikation med många böcker som förskolan har tillgång till. Man kan se böckerna på storbildsskärm och få böckerna upplästa på många olika språk(samt teckenspråk).
Material som köps är medvetet valt för att passa alla.	Ja	Det är viktigt att det finns material som vårdnadshavarna kan vara delaktiga i med barnet. Detta kan inspirera vårdnadshavarna till lek och samvaro även i hemmet.

		I första hand försöker pedagogen att det ska passa alla barn, men i vissa fall så köps material utifrån ålder. Eftersom barnen är mellan noll till sex år. Pedagog har uppmärksammat att magnetleksaker, är det som vårdnadshavare och barn oftast leker med tillsammans. Finns det flera olika sorters magneter som kan köpas in?
På öppna förskolan finns en almanacka som är mångkulturell	Nej	Detta har glömts bort och fortsättningsvis ska den finnas. För att få kunskap om olika kulturer och högtider. Beroende på de olika besökarna, kan vi fira olika högtider. Detta gör att flera får kunskap om andras kulturer och vi kan bygga broar mellan oss. Tidigare har vi bara firat de svenska högtiderna. Vi har samtidigt bakat och ätit mat som inspirerats från andra länder. Almanacka beställs genom Sensus
Arabisktalande resurs, som kan stötta i och ha kunskap i den arabiska kulturen. Detta gör att det kan vara många givande samtal.	Ja	De arabisktalande resurserna är på öppna förskolan två dagar i veckan. Detta är positivt för alla som besöker, för att vi alla ska få förståelse för varandra. Vi upplever även att vi nått fler arabisktalande vårdnadshavare att komma. Flera familjer har börjat att umgås med varandra privat.
Samtal om likheter och olikheter hos oss alla.	Ja	Det är viktigt att ta(fånga upp) de diskussioner som kommer upp. Diskussionerna kan handla om

		slöja eller inte slöja. Detta upplevdes som positivt av många och några hade frågor som de fick svar på.
Genom appen, WhatsUp får de arabisktalande, information om verksamheten och olika aktiviteter som erbjuds.	Ja	<p>Detta har varit ett bra och smidigt sätt att sprida information. Förutsättningen är att ha ett nära samarbete med resurspersonen som är arabisktalande. Nackdelen är att vi kanske missar en del på grund av att vi inte känner till alla. För att fler ska få vetskap om vår verksamhet, så har pedagog pratat med integrationssamordnaren. Samt genom samverkanspartner i familjecentralen har vi kunnat sprida information om verksamheten.</p> <p>(Det har under året startat en integrationsgrupp, som vänder sig till mammor och deras barn. Att vi har valt att vända oss bara till mammor, är för att när de blir föräldralediga får de sluta på SFI. Pappan får fortsätta på SFI eller att arbeta. Då kan öppna förskolan bli en arena för att träna svenska och att möta andra mammor i samma situation.).</p> <p>Resursen har slutat på öppna förskolan, för att studera. Hon har varit bärare av denna kommunikation och haft en relation med många av deltagarna.</p>

Synliggöra verksamheten genom att lägga ut bilder på sociala medier.	Ja	Genom att använda sig av Facebook så når vi många med information, och vad som gjorts på öppna förskolan. Detta görs genom text och bilder. Vi upplever att vi ska bli bättre på att även synliggöra samverkan i familjecentralen. Ska vi även använda instagram, för att nå flera? Vår reflektion är att vårdnadshavare oftare använder sig av instagram.
Inspirera till samtal, som utgår från diskrimineringsgrunderna.	Ja	Det gäller för pedagogen att fånga samtalsämnen när tillfälle ges. Samt att vara lyhörd för olika åsikter Under läsåret har det blivit flera djupa diskussioner, som har lett till att få förståelse för varandra.
Bjuda in så att alla känner sig delaktiga i verksamheten.	Ja	Pedagogen brukar först sätta sig hos vårdnadshavare och prata, för att senare bjuda in till samhörighet. Detta har lett till att flera av vårdnadshavarna träffas privat. Vårdnadshavarna kan även stötta varandra privat på andra sätt.
Vid entrén finns skyltar där det står välkommen på många olika språk. De språk som finns, representerar de olika språk som finns bland familjerna som besöker öppna förskolan.	Ja	Besökarna uttrycker att det känns välkomnande och att deras språk uppmärksammas. De språk som finns på väggen i korridoren, är besökarnas språk. Det som saknas är ett minoritetsspråk som talas i Kina. Ansvarspedagogen har pratat med en av vårdnadshavarna om hur texten ser ut för ordet välkommen. Hon visste inte hur tecknet såg ut. Pedagog undersöker, hur vi ska inhämta kunskap om just det språket.

<p>Ge information om öppna förskolans verksamhet i Tillsammans för Mariestad. Pedagog bjuder in att komma till verksamheten, som genererar i goda relationer.</p>	<p>Ja</p>	<p>Pedagog besöker Tillsammans för Mariestad, ungefär en gång i månaden. Syftet med besöken är att skapa relationer och ge information om öppna förskolans verksamhet. Detta genererar i nya besökare, oftast är det arabisktalande familjer som nås. På senare tid är det oftast samma familjer (med äldre barn) och ensamkommande pojkar som kommer till caféet. Som det ser ut nu är det färre barnfamiljer som kommer till caféet. De familjer som tidigare kom till Tillsammans för Mariestad, har nu fått förskoleplats.</p>
<p>Det finns anpassade öppningstider, utifrån ålder, t.ex. 0-1 år och 0-6 år.</p>	<p>Ja</p>	<p>Att öppningstiderna är uppdelade beror på att de allra minsta ska kunna befinna sig i en lugnare miljö. Öppettiden för 0-6 år, så kan familjer komma med både babisar och äldre syskon.</p>
<p>Introducera planen för dem olika professionerna inom Familjecentralen.</p>	<p>Nej</p>	<p>Under hösten gick all samverkanstid åt att planera nätverksdag för alla familjecentraler i forna Skaraborg. Detta gjorde att det glömdes av att introducera. De övriga samverkansparterna är inte delaktiga i denna plan, men vi ska komma ihåg att göra detta i höst.</p>
<p>Skapa nätverk, t.ex. kyrkan, Röda korset, Glädjespridarna, integrationen och Rädda barnen.</p>	<p>Ja</p>	<p>Ett av syftet med samarbetet är att kunna stötta och hjälpa familjer att komma i kontakt med de olika organisationerna. Genom samverkan kan familjer som behöver hjälp av något</p>

		<p>slag, kan pedagogen stötta genom att hjälpa till.</p> <p>Kyrkan bjuder familjer till läger i juni.</p> <p>Andra organisationer erbjuder familjer att få åka på utflykter. Detta har genererat i att vårdnadshavare lämnar utväxta kläder till öppna förskolan. Kläderna ges till andra barn.</p> <p>Samarbetet med de olika organisationerna är något som vi upplever är viktigt och som vi vill fortsätta med.</p>
<p>Bjuda in barnbibliotekarie till öppna förskolan. Be bibliotekarien att ta med en anpassad boklåda, utifrån diskrimineringsgrunderna.</p>	<p>Nej</p>	<p>Barnbibliotekarien har blivit inbjuden till öppna förskolan på den riktade verksamheten. .</p> <p>Pedagog upplever att läsandet av böcker inte prioriteras när familjerna besöker öppna förskolan. En av anledningarna att vårdnadshavare kommer till öppna förskolan är att barnen ska leka med andra barn.</p> <p>Miljön bjuder inte in till lästund</p> <p>Böcker finns synliga på en list på väggen för att inspirera till läsande</p> <p>Den lugna hörnan används mest av matande(amning eller nappflaska) och för vissa samtal i enskildhet. Däremot tar pedagog upp vikten av att läsa för sina barn. Pedagogen har ibland sagoläsning för barnen. Barnbibliotekarien är inbjuden och är en del av familjecentralens utbildnings-tillfällen.</p> <p>Bibliotekarien har fått utvecklingsmedel för inköp av</p>

		<p>nya böcker, vilket öppna förskolan fått ta del av. En del av dessa böcker är utifrån diskrimineringsgrunderna, t.ex. om stjärnfamiljer.</p>
Göra en enkätundersökning	Ja	<p>Enkäten har gjorts både på höst och vår. Vårdnadshavarna hade möjlighet att svara på enkäten under en hel vecka. Enkätsvaren är anonyma. De som är på öppna förskolan under dessa veckor svarar på enkäten. Under enkätperioden i våras var det få besökare. Det innebar att det inte var så stor svarsfrekvens. Svaren från hösten och våren är likvärdiga. Resultatet visar att</p> <ul style="list-style-type: none"> • Man kommer till öppna förskolan för att deras barn ska få möjligheten att leka med andra barn. • De känner sig trygga och känner att de är välkomna. • De upplever att de blir bra bemötta. <p>Vår reflektion är om vi kan mäta på något annat sätt? Kan man ha mer spontana enkäter som inte har förbestämda veckor? Fler ggr per termin?</p>
Märka upp material, med bilder	Ja	<p>Detta är gjort och det underlättar strukturen på öppna förskolan.</p>

<p>Barnmorskemottagningen(BMM) kommer kontinuerligt med en grupp blivande föräldrar till öppna förskolan. Pedagog visar vad verksamheten erbjuder. De som inte ingår i barnmorskemottagningens föräldrautbildning, kan barnmorskans följa med till öppna förskolan.</p>	Ja	<p>Genom att vi har det arbetssättet så får vårdnadshavarna information om öppna förskolan och familjecentralens samverkan. De får även träffa pedagogen, som välkomnar dem till besök och erbjuder babymassage. Pedagoger tror att det genererar att de kommer till den öppna verksamheten. Även babymassagen är en inkörsport till att komma på besök.</p>
<p>Diskutera och fråga vårdnadshavarna om någon är intresserad av att vara delaktig i framtagandet av planen. Samt hur vi kan få mer kunskap om vårdnadshavarnas tankar, utifrån t.ex. diskrimineringsgrunderna.</p>	Nej	<p>Detta har inte gjorts för att det kommer olika vårdnadshavare dag för dag. Ibland kommer någon vårdnadshavare en viss dag eller period. Pedagoger har ingen vetskap om vilka som kommer dag för dag. Det gör det svårt att be någon eller några att vara delaktig i planen.</p>
<p>TAKK(tecken som alternativ och kompletterande kommunikation)föreläsning i de riktade grupperna. Samt i den del av föräldrautbildningen, som handlar om språk och kommunikation.</p>	Ja	<p>Detta har gjorts och vårdnadshavarna har blivit medvetna om att de kan använda sig av tecken för att förstärka det talade språket. Vårdnadshavarna pratar och är medvetna om vad det står för. Specialpedagogen har gjort material för att de ska kunna komma igång att teckna. Föräldrautbildningen har varit på eftermiddagstid eller tidig kvällstid, det har varit få vårdnadshavare som kommit. De som har kommit har varit intresserade och nyfikna. Samverkansgruppen valt att ha</p>

		informationen på ett annat sätt inne på öppna förskolan. På babymassagen får vårdnadshavare information om tecken, samt ett kompendium med babytecken.
--	--	--

2.2 Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

Det har inte anmälts någon kränkning, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier på öppna förskolan Pärlan. Pedagoger upplever att det inte varit några kränkningar under föregående år, men är samtidigt medveten om att det är svårt att kunna se och höra allt som händer under dagen. Pedagoger har inga upplevelser eller vetskap om att någon känt sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad när de besökt öppna förskolan. Pedagogens bemötande och förhållningssätt är viktig för att både barn och vuxna ska känna välkomna och trygga i verksamheten.

Rektor ansvarar för ärenden rörande kränkning/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier rapporteras till huvudmannen.

3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Undersökning samt analys

Öppna förskolan är inte en lagstadgad verksamhet, vi har valt att göra en plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Öppna förskolans undersökning utgår från olika metoder för att synliggöra risker och hinder som kan uppstå i verksamheten. De metoder som används är pedagogens observationer, diskussioner, samt gemensamma reflektioner i samverkan med andra professioner i familjecentralen. Pedagoger upplever att det är god stämning, att alla verkar kunna vara delaktiga och känna sig trygga i verksamheten, som i sin tur leder till ett öppet klimat för att lyfta olika frågor. Enkäten är en del av den kvalitetssäkring som görs på öppna förskolan.

I följande områden har vi identifierat risker och hinder.

3.1.1 Kränkande behandling

En risk är att vi inte uppmärksammar kränkande behandling när det är många besökare och pedagoger arbetar mycket ensam och har svårt att uppmärksamma allt som händer. Vi har en mångfald av barn och vårdnadshavare som kommer olika dagar och olika frekvent. Det gäller för pedagoger att vara uppmärksamma på att ingen kränkande behandling förekommer.

En risk är att vårdnadshavarna grupperar sig, så att exkludering förekommer.

3.1.2 Sexuella trakasserier

Pedagogen på öppna förskolan har inte uppmärksammat några sexuella trakasserier. En risk är att det kan vara många personer på besök på öppna förskolan och det är då svårt att ha uppsikt och höra vad som sägs eller görs.

3.1.3 Kön

På öppna förskolan vill vi att barn och vuxna ska bli bemötta utifrån individ inte utifrån kön. Miljön är anpassad för alla barn och vuxna. Risker finns att falla tillbaka i stereotypa könsroller, och det är viktigt att vara medveten och förhindra detta. Under alla diskrimineringsgrunder är det viktigt att bjuda in till samvaro och samtal. En risk är att det kan vara många personer på besök på öppna förskolan och det är då svårt att ha uppsikt och höra vad som sägs eller görs.

3.1.4 Könsoverskridande identitet eller uttryck

På öppna förskolan är det viktigt att ha ett likvärdigt bemötande av de vårdnadshavare och barn som kommer. En risk är att det kan vara många personer på besök på öppna förskolan och det är då svårt att ha uppsikt och höra vad som sägs eller görs. En annan risk är att vi inte har kunskap och behöver få detta. En risk är att vårdnadshavarna grupperar sig, så att exkludering förekommer.

3.1.5 Etnisk tillhörighet

Alla besökare bemöts på samma sätt med respekt, tillit och allas lika värde. En risk är att det kan vara många personer på besök på öppna förskolan och det är då svårt att ha uppsikt och höra vad som sägs eller görs.

3.1.6 Religion eller annan trosuppfattning

Alla som är anställda eller är på besök i öppna förskolan, ska bemötas på samma sätt oavsett religion eller annan trosuppfattning. En risk är att det kan vara många personer på besök på öppna förskolan och det är då svårt att ha uppsikt och höra vad som sägs eller görs.

3.1.7 Funktionsnedsättning

Tillgängligheten är god för barn/föräldrar med funktionsnedsättningar. Det finns en liten trappa i lokalen, det finns en mobil ramp att sätta upp ifall det skulle behövas. En risk är att pedagogen glömmer av att rampen finns för att göra hela lokalen tillgänglig för alla.

3.1.8 Sexuell läggning

Alla ska bli bemötta på lika villkor oavsett sexuell läggning. En risk är att det kan vara många personer på besök på öppna förskolan och det är då svårt att ha uppsikt och höra vad som sägs eller görs.

3.1.9 Ålder

Öppna förskolan har sin verksamhet riktad för barn, 0-6 år. Öppna förskolan har valt att dela upp vistelsetiden för bebisar 0-1 år och barn mellan 0-6 år.

3.1.10 Diskriminering

En fara som vi kan se i alla diskrimineringsgrunderna, är att eftersom det är en öppen verksamhet kan det vara svårt att uppmärksamma olika diskussioner, besökarna emellan. Där har pedagogen en viktig roll att lyfta olika perspektiv.

3.2 Metod/kartläggning

De risker och hinder som framkommit är genom samtal med vårdnadshavare, diskussioner, enkäter och pedagogens dagliga observationer.

Öppna förskolans undersökning utgår från olika metoder för att synliggöra risker och hinder som kan uppstå i verksamheten. De metoder som används är pedagogens observationer, diskussioner, samt gemensamma reflektioner i samverkan med andra professioner i familjecentralen.

Enkäter som lämnas till besökarna på öppna förskolan är en del av den kvalitetssäkring som görs på öppna förskolan, eftersom det görs under en vecka på hösten och en vecka på våren.

3.3 Analysera

På öppna förskolan arbetar oftast pedagogen ensam och då kan det vara svårt att ha en överblick över vad som händer och sker i verksamheten. Samt vi inte uppmärksammar kränkande behandling när det är många besökare. Vi har en mångfald av barn och vårdnadshavare som kommer olika dagar och olika frekvent. Det gäller för pedagogen att vara uppmärksam, så att ingen diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling förekommer.

3.4 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande åtgärder på öppna förskolan	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Pedagog, och andra professioner tillhörande familjecentralen föregår med gott bemötande och förhållningssätt så att alla känner sig sedda och bekräftade. Skapar goda relationer till alla besökare.	Dagligen	Pedagog, men även de andra professionerna i samverkansgruppen.
Pedagog stöttar i att relationerna mellan besökarna skapas.	Dagligen	Pedagog

Det är viktigt att alla känner sig trygga, att komma till öppna förskolan och att alla kan känna, att de befinner sig i ett sammanhang(KASAM).	Dagligen	Pedagog
Ha en miljö som ger alla barn samma förutsättningar i leken.	Dagligen	Pedagog
På fredagar finns en arabisktalande resurs, som kan stötta i och ha kunskap i den arabiska kulturen. Detta gör att det kan vara många givande samtal.	Varje fredag	Pedagog
Inspirera till samtal, som utgår från diskrimineringsgrunderna	När tillfälle ges	Pedagog
Bjuda in så att alla känner sig delaktiga i verksamheten.	Dagligen	Pedagog
Fortsätta att samarbeta med nätverken(t.ex. kyrkan, Röda korset, Glädjespridarna, integrationen, Rädda barnen och Tillsammans för Mariestad.)	Kontinuerligt	Pedagog
Barnmorskemottagningen(BMM) kommer kontinuerligt med en grupp blivande föräldrar till öppna förskolan. Pedagog visar vad verksamheten erbjuder. De som inte ingår i barnmorskemottagningens föräldrautbildning, kan barnmorskan följa med till öppna förskolan.	Kontinuerligt	Pedagog och barnmorska
Planerade förebyggande åtgärder på öppna förskolan	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
För att få tillgång till böcker på olika språk. Fråga Annika Henrysson, om öppna förskolan kan få tillgång till Polyglutt, för att få böcker på många olika språk(även teckenspråk)	oktober	Pedagog

Köpa in mer magnetleksaker. Material som köps är medvetet valt för att passa alla.	Oktober	Pedagog
Köpa in en multikulturell almanacka, för att få kunskap om olika religiösa högtider.	Oktober	Pedagog
Diskutera om vi kan vi fira någon högtid från några kulturer? Diskutera hur vi kan lyfta dessa högtider?	Efter att almanackan kommit.	Pedagog
Synliggöra verksamheten genom att lägga ut bilder på sociala medier., både på Facebook och Instagram. Synliggöra de olika professionerna i samverkansgruppen(specialpedagog, Barnhälsovård, barnmorskemottagningen och socialtjänst)	Veckovis Ta upp nästa samverkansgrupp	Pedagog
Om det kommer en familj med annat språk än de som finns representerade på välkommenväggen, så beställs skylt på det språket.	Vid behov	Pedagog
Introducera planen för dem olika professionerna inom Familjecentralen.	Nästa samverkansmöte	Pedagog
Diskutera hur vi ska göra enkätundersökningen till vårdnadshavarna.	Oktober	Pedagog och specialpedagog
Enkätundersökning	Beroende på vad som bestäms under diskussionen.	Pedagog och specialpedagog
Läsa materialet om HBTQ	Oktober	Pedagog och specialpedagog

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

Vi har många olika barn i vår verksamhet varje dag, en del kommer regelbundet och en del då och då. Vi gör barnen delaktiga i likabehandlingsarbetet i samspel, lek och kreativitet. Inga barn har varit med i processen (framtagande, arbetet, utvärdering) att ta fram plan mot diskriminering och kränkande behandling

4.2 Medarbetars delaktighet

Ansvarig pedagog på öppna förskolan har tillsammans med ansvarig specialpedagog gjort planen. Ansvarig pedagog informerar alla olika professioner inom familjecentralen, dessa är BHV-sköterska, barnmorska och socialtjänst. Även den extratjänst som just nu finns på öppna förskolan får information om planen. Deras tankar, reflektioner och åsikter tas med i det fortsatta arbetet med planen.

4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

På öppna förskolan kommer det olika vårdnadshavare, dag för dag och det innebär att det är svårt att göra dem delaktiga i planen. Två gånger per år görs en föräldraenkät, det förs dagliga samtal och diskussioner, detta ligger för grund för plan mot diskriminering och kränkande behandling. För att få bättre bild av vårdnadshavarnas upplevelse av vistelsen på Öppna förskolan, så kommer enkäten göras även under hösten.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever

Upptäckt/information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Meddela barnens/elevs mentorer.	Den personal som ingripit eller eventuellt fått information om konflikt
3.	Samtal med berörda barn/elever	Mentor/pedagog
4.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	Mentor/pedagog
5.	Dokumentera händelsen	Mentor/pedagog
6.	Kontakta vårdnadshavare till berörda barn/elever. Berätta om händelsen och hur förskolan/skolan/fritidshemmet hanterat det samt dokumentera samtalet.	Mentor/pedagog

5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev

Upptäckt/information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor via länk på	All personal

	Navet ”Anmäl kränkning barn och elev”	
2.	Informerar berörda barns/elevs pedagoger/mentor.	All personal
3.	Informera berörda barns/elevs vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att förskolan/skolan kommer att utreda kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna	Pedagog
4.	Utredning påbörjas	Rektor
5.	Barnen/Eleverna hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/mentor/arbets lag
6.	Samtal med berörda barn/elever om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna (utifrån mognad)	Pedagog/mentor
7.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Rektor
8.	Samtal med berörda elevs vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser.	Rektor
9.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Rektor
10.	Om kränkning/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet.	Rektor
11.	Om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	Rektor

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Upptäckt/information av/ om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Barn/elev/personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.	All personal
2.	Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier och dokumentera samtalet.	Rektor
3.	Utredning påbörjas	Rektor
4.	Samtal med berört barn (utifrån mognad)/elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier	Rektor
5.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Rektor
6.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Rektor
7.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Rektor
8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Rektor
9.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier inte upphör kontaktas chef förskola och pedagogisk omsorg/grundskolechef/avdelningschef	Rektor

	Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning och/eller personalenheten.	
--	--	--

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

Upptäckt/information av/ om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Scenario	Åtgärd
A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera pedagog
B. Personal utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera barn- och elevhälsochef
C. Verksamheten ¹ utsätter elev för diskriminering.	Informera barn- och elevhälsochef
D. Barn- och elevhälsochef utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera sektorchef

5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Informera chef förskola och pedagogisk omsorg/
grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning

^{1,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

5.6 När verksamheten² diskriminerar barn/elev

Informera rektor eller chef förskola och pedagogisk omsorg/
grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning

För information kan även elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och
elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEO vid åsikter om
utbildningen.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning..

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den

som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/rektorer för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/rektorer ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter.

Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning

- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.